

6 timars normalarbeidsdag er likestilling i praksis!

Fordelene med 6-timarsdagen er mange. Mange av dei som allereie jobbar deltid, og som ikkje får høgare stilling eller som av ulike årsaker ikkje kan arbeide meir, vil få moglegheit til full lønn. Dette vil gi svært mange eit betre grunnlag for økonomisk sjølvstende og skape eit meir inkluderande arbeidsliv. **Tida er inne** for å løfte kravet om arbeidstidsreduksjon og seks-timars-dagen, fordi at ved å dele på arbeidet, vil fleire kunne delta i arbeidslivet og leve fullverdige liv med det, over fleire år.

Måndagen før dette fylkestinget var **kvinnedagen: 8. mars**. I lys av Covid-19 pandemien, er kvinnerørslas krav om 6-timars normalarbeidsdag meir aktuelt en nokon gong! Det er i yrka kor kvinner er overrepresenterte at arbeidsmengda er langt større enn løna. **Applausen** for den intense innsatsen som er gjort av **frontlinje-fagarbeidarane**, er ikkje mykje verdt om den ikkje blir følgd opp av konkrete tiltak som kan betre arbeidsforholda. 6-timars normalarbeidstid er eit slikt tiltak.

For hjelpepleiaren, omsorgsarbeidaren, reinhaldsarbeidaren og andre lågtløns-yrker, vil redusert normalarbeidsdag, med full lønnskompensasjon, bety betre helse og **meir tid til å leve**. Det er menneske i typisk slitaryrke som oftast er utsett for belastningslidingar og slitasjeskader, noko som fører til at ein ikkje klarar å opparbeide seg ein anstendig pensjon, når ein ikkje klarar å stå lenge nok i jobb, slik pensjonsreforma legg opp til. Det er dessutan i typiske slitaryrke at mange vert heilt eller delvis uføre, før ein når 62 år. Vi veit mykje om dei **positive verknadene 6-timars normalarbeidsdag** har hatt for arbeidarane ved **Tine Heimdal**, som i over 12 år med 6-timars arbeidsdag kunne vise til auka produktivitet, betre helse, trivsel og auka livskvalitet for dei tilsette. Ein vinn-vinn situasjon for arbeidsgjevar, tilsette og staten.

Raudt fremja i Desembertinget 2020 eit verbalframlegg for utreiing av eit prøveprosjekt der 6-timarsdagen blir forsøkt, **innan fylkeskommunens reinhald, på ein utvalt skule**. Vi sette av 6 millionar i vårt alternative budsjett til det formålet. Vi vil at fylkeskommunen skal gå fremst i utviklinga **som ein open og modig arbeidsgjevar**. Vi vil med denne interpellasjonen invitere fylkestinget med på å stille seg bak intensjonen i det verbalforslaget.

Eit krav om meir fritid gjennom ein kortare normalarbeidsdag, har vore eit samlande krav for kvinnerørsla i **Arbeiderpartiet** og jamvel for kvinnene i **Høgre** heilt sidan 80-talet då kvinnene for alvor gjorde inntog i det norske arbeidslivet. Å dele meir på arbeidet, både profesjonelt og i heimen, er **framtidens likestillingspolitikk**.

Spørsmål:

1. Er fylkesordførar samd med Raudt i at Vestland fylkeskommune skal ta ei ledande rolle som arbeidsgjevar i likestillingspolitikken, og ser Fylkesordførar potensialet og fordelane som ligg i 6-timars normalarbeidsdag for tilsette i slitar-yrka og samfunnet elles?
2. Er fylkesordførar samd i at fagarbeidarar innan lavt løns yrker som til dømes reinhald, fortener meir enn applaus for innsatsen dei har gjort under heile pandemisituasjonen?
3. Vil fylkesordføraren ta initiativ til å framheve Vestland fylkeskommune som ein open og modig arbeidsgjevar, på vegne av tilsette i reinhaldsseksjonen, ved å løfte fram 6-timars normalarbeidsdag som eit tiltak for å fremje med bestemming på arbeidsplassen og helsefremjande arbeidsmiljø?

Forslag til vedtak:

Vestland fylkesting stiller seg positiv til eit pilotprosjekt for 6-timars arbeidsdag med full lønnskompensasjon i Vestland fylkeskommune, både i nord og sør-delen. Fylkestinget ber om at administrasjonen går i dialog med fagforeiningane og vernetenesta, for å velje aktuelle reinhaldsavdelingar, greie ut kostnadar og potensielle innsparingar ved til dømes redusert sjukefråvær. Det vert sett ned eit partssamansett utval som skal arbeide fram ein modell for eit pionerprosjekt for 6-timars normalarbeidsdag, for reinhaldsarbeidarar ved ein utvalt skule i nord og ein i sør-delen av fylket. Pionerprosjektet skal presenterast for det første fylkestinget våren 2022, med sikte på oppstart innan 2023, og skal evaluerast etter eit år.

Fylkesordføraren gir slikt svar:

Spørsmål 1:

Som arbeidsgjevar er Vestland fylkeskommune oppteken av likestilling og ikkje-diskriminering. Dette kjem til uttrykk på fleire område som rekruttering, lønspolitikk, deltid/heiltid, kompetanseutvikling, kjønnslikestilling m.v. Fylkeskommunen er plikta etter likestillings- og diskrimineringslova å årleg rapportere om likestillingsarbeidet.

Når det gjeld 6-timars normalarbeidsdag for slitar-yrka så viser fylkesordførar til at dette har vore prøvd ut både i offentleg og privat sektor. Forsking har vist at forsøk med 6-timars dag ikkje har gitt dei resultatane ein hadde ønska og dei fleste forsøksprosjekta er lagt ned. Det er ikkje påvist ein sikker samanheng mellom 6-timars dag og sjukefråvær og/eller medisinsk helse. Tilsette har vore nøgde med ordninga og har fått eit betre sosialt liv, men resultatane totalt sett i høve til effektmål har ikkje vore gode nok. Dessutan kan ordninga med 6-timars dag vere kostnadskrevjande for arbeidsgjevar.

Fylkesordførar er positiv til å sjå på ordningar som kan lette arbeidssituasjonen for dei som jobbar i tunge yrke, men meiner at 6-timars dag ikkje er rette verkemiddelet.

Spørsmål 2:

I samband med pandemisituasjonen har det nasjonalt vore retta spesiell merksemd mot dei yrkesgrupper som har stått i frontlinja under koronaen. Dette gjeld særskild helsepersonell, men og andre viktige stillingsgrupper som lærarar, butikktilsette, reinhaldarar m.fl. Som kjent var det eit magert lønsoppgjjer i offentleg sektor i 2020 der ingen yrkesgrupper vart forfordelt, naturleg nok.

Fylkesordførar har ikkje problem med å sjå at fleire stillingsgrupper i fylkeskommunen har gjort ein stor innsats i den krisesituasjonen vi har vore i, utan å framheve einskildgrupper. Det vil sjølvstundt vere ein krevjande balanse å hensynta ei yrkesgruppe framfor andre i ein økonomisk vanskeleg situasjon.

Spørsmål 3:

Verdigrunnlaget til Vestland fylkeskommune er kompetent, open og modig. Så langt det let seg gjere er desse verdiane styrande for den verksemda som fylkeskommunen står for og utøver.

Reinhaldsgruppa i VLFK har eit relativt høgt sjukefråvær (ca 11%). Dette kan gå ut over både produktivitet og arbeidspress i gruppa. Som eit langsiktig arbeid vert det jobba aktivt for å gjere arbeidsprosessane enklare og lettare for reinhaldarane. Mellom anna har ein dei siste åra auka delen maskinvask vesentleg og har starta uttesting av robotvask for å lette reinhaldsarbeidet. Fylkeskommunen vonar å sjå effekten av desse tiltaka på sjukefråværet på sikt.

Fylkesordførar vil vere tilbakehalden med å løfte fram 6-timars normalarbeidsdag for reinhaldarane som eit tiltak for helsefremjande arbeidsmiljø og medråderett på arbeidsplassen. Fylkesordførar er likevel positiv til at det vert arbeidd vidare med å finne gode ordningar for reinhaldarane som gir auka trivnad, betre arbeidsmiljø, redusert sjukefråvær og positiv helseeffekt. Eit grep i den samanheng er utgreiing av vikarpool i eigenregi for eigedom og opplæring som óg vil omfatta reinhaldarane jf. verbalpunkt i budsjettvedtaket for 2021.

Avslutningsvis vil eg peika på at interpellasjonen prinsipielt er ei nasjonal sak, som partane i arbeidslivet sentralt må drøfta og avgjera. Fylkeskommunen rettar seg etter nasjonalt vedteken politikk.